

Poštnina plačana v gotovini.

27

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasiło Čebelarskega
društva za Slovenijo

1924

Številka 9.

Vsebina:

Poročilo o občnem zboru „Čebelar- skega društva za Slovenijo v Ljub- ljani“	129	Brez naslova	143
Gniloba čebelne zalege	137	Opazovalne postaje	144
Prezimovanje v medišču	139	Vesti iz podružnic	146
		Drobiž	147

Listnica uredništva.

G. A. L. iz Št. R. na Dol. Vaš spis o prezimovanju v medišču je prišel za to številko prepozno. Priobčimo ga prihodnjič. Prosimo ob priliki še kaj. Iz Dolenjske se čuje tako redkokedaj kak glas. — Tudi druge gg. sotrudnike prosimo, da sporoče na kratko svoje izkušnje o prezimovanju v medišču. Morebiti pa stvar vendarle ni tako

slaba kakor nekateri mislijo. — Nekaj tvarine smo morali odložiti za prihodnje številke, kljub temu, da smo pričujočo številko razširili na 20 strani. — Vse gg. sotrudnike nujno prosimo, da pišejo s tinto, razločno, narazen in samo na eno stran.

Baloni s podstavkom

za pitanje iz medišča ali skozi veho za A.-Ž. panje in razne druge sisteme.

Pitanje iz medišča s pomočjo balonov se lahko vrši pozno jeseni ali zgodaj spomladi brez nevarnosti za ropanje. Priporočljivo je zato, ker pridejo čebele najlažje do krme, katero jim postavimo tik nad gnezdo. Pitamo tudi pozimi ako ogrejemo panj z vročim kamenjem ali opeko.

Blagovni oddelek ima na razpolago balone po

nizki ceni	Din 8.—
zaprti podstavki	„ 10.—
odprti podstavki	„ 8.—

DOMAČI VRT

Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo.

Priredil M. Humeck.

Cena Din 48.—, vezano Din 60.—.

Kdor hoče obdelovati svoj vrt tako, da mu bo prinašal največ dobička, naj si to knjigo omisli. Preizkušeni nasveti te knjige mu bodo mal izdatek za njo stotero nadomestili. Knjiga je bogato ilustrirana in obsega 69 podob v besedilu in 2 barvni tabeli. — Knjiga se naroča v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.
Urejuje M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica šte. 21.

Letnik XXVII.

Ljubljana, dne 1. septembra 1924.

Štev. 9.

Poročilo

o občnem zboru »Čebelarstva društva za Slovenijo v Ljubljani«,
dne 16. avgusta 1924.

Letošnjega občnega zbora se je udeležilo 64 čebelarjev. Zastopanih je bilo 30 podružnic s 50 glasovi. Točno ob 10. uri je otvoril g. predsednik prošt Andrej Kalan občni zbor in pozdravil vse navzoče delegate, osobito še našega velezaslužnega čebelarja g. Antona Žnideršiča.

A) Tajniško poročilo.

Poroča tajnik Jože Okorn.

Slavni zbor!

Dokončali smo 26. leto društvenega delovanja. Veže me dolžnost, da v imenu odbora na kratko poročam o njegovem delovanju v tem poslovnem letu.

1. »Slovenski Čebelar«.

List je izhajal redno in se tiska v Blasnikovi tiskarni. Upravnih in ekspedicijskih težkoč ni bilo, kajti podružnice so večinoma točno poslovale.

List se razpošilja v 1923 izvodih in sicer: 1647 izvodov članom društva, 33 izvodov direktnim naročnikom, 12 izvodov brezplačno, 20 izvodov v zameno, od teh 10 v inozemstvo, 211 izvodov naročnikom v inozemstvo, 11 članov pa si je naročilo mesto »Čebelarja« druge liste.

Celotno število naročnikov se je od lanskega leta zvišalo za 123.

2. Organizatorično delo.

V tekočem letu sta se nanovo ustanovili dve podružnici in sicer v Domžalah in Slovenski Bistrici. Obnovila se je podružnica v Cerknici pri Rakeku, podružnica Sv. Vid pri Ptujju je prenesla svoj sedež v Breg pri Ptujju, Mokronog v Št. Rupert, Prvenci k Sv. Marjeti pri Moškanjcih.

Društvo ima letos 92 podružnic s 1658 člani. Število članov se je dvignilo za 250.

V neposreden delokrog društva spadajo sledeče podružnice, ki imajo navedeno število članov:

	članov
Bled	9
Bohinjska Bela	6
Bohinjska Bistrica	15
Breznica, p. Žirovnica	22
Cerklje pri Kranju	10
Cerknica pri Rakeku	8
Črnomelj	18
Dobropolje	8
Dobrova pri Ljubljani	5
Dolsko, p. Dol pri Ljub.	14
Domžale	18

Gorenjska Dolina	9	Jarenina	14
Gorje pri Bledu	30	Kapela-Radenci	13
Horjul	17	Kozje	10
Hrušica pri Ljubljani	20	Laško	24
Jesenice, Gorenjsko	14	Ljutomer	21
Jezerško	19	Marenberk	10
Kamnik	50	Maribor	28
Kočevje	25	Mursko polje, p. Križeveci	17
Kostanjevica, Dolenjsko	6	Nova cerkev, p. Vojnik	5
Kranj	28	Ormož	13
Krka, Dolenjsko	4	Polje, p. Podčetrtek	19
Krtina pri Domžalah	23	Rogaška Slatina	31
Laze pri Planini	13	Rogatec	13
Litija	24	Ruše	13
Ljubljana in okolica	58	Savinjska dolina	55
Medvode	17	Slovenjgradec	20
Metlika	27	Slovenska Bistrica	25
Novomesto	20	Sv. Andraž v Slov. Gor.	11
Podbrezje	9	Sv. Benedikt v Slov. Gor.	15
Polhovgradec	14	Sv. Ilj, p. Mislinje	9
Poljane nad Škofjo Loko	30	Sv. Janž na Drav. polju	16
Predvor pri Kranju	4	Sv. Jurij ob Ščavnici	9
Predgrad pri Črnomlju	11	Sv. Lovrenc na Pohorju	16
Račna, p. Grosuplje	7	Sv. Lovrene v Slov. Gor.	13
Radovljica	25	Sv. Marjeta pri Moškanjcih	27
Raka pri Krškem	18	Sv. Peter pri Mariboru	10
Ribnica, Dolenjsko	3	Sv. Trojica v Slov. Gor.	12
Rob, p. Velike Lašče	14	Šmarje pri Jelšah	11
Selca nad Škofjo Loko	20	Šoštanj	26
Stari trg pri Rakeku	19	Trbovlje	33
Škofja Loka	21	Vojnik pri Celju	21
Št. Rupert, Dolenjsko	15	Vransko	6
Št. Vid pri Stični	16	Zg. Dravsko polje	21
Tacen, p. Št. Vid na Ljub.	18	Skupaj 38 podružnic s	722
Velike Lašče	21	članov	
Vič pri Ljubljani	27		
Vodice	16	Podružnična zveza Guštanj.	
Vrhnika	14	Črna pri Prevaljah	11
Zagorje ob Savi	27	Guštanj	15
Skupaj 50 podružnic z	886	Mežica	11
		Prevalje	13

Podružnična zveza Celje.

	članov
Breg pri Ptuj	16
Celje	48
Čadram	34
Dobova	24
Gornji grad	13

Skupaj 4 podružnice s 50

Skupno število članov

Osred. društvo	50 podruž. s 886 člani
Zveza Celje	38 podruž. s 722 člani
Zveza Guštanj	4 podruž. s 50 člani
Skupaj	92 podruž. s 1658 člani.

Zaspali sta dve podružnici i. s.: Dvor na Dolenjskem in Brežovica pri Ljubljani.

3. Potovalni pouk.

Vseh prireditev je bilo 34 i. s.: 27 predavanj in 7 enodnevnih tečajev. V neposrednem delokrogu osrednjega društva se je vršil pouk v sledečih krajih:

a) predavanja: 9. septembra Vešter pri Škofji Loki, 23. septembra Dobeno pri Poljanah nad Škofjo Loko, 14. oktobra Dobrava pri Bledu, 21. oktobra Horjul, 28. oktobra Hrušica pri Ljubljani, 2. decembra Hrušica pri Ljubljani, 8. decembra Črna pri Prevaljah, 9. decembra Mežica pri Prevaljah, 16. decembra Škofja Loka, 23. decembra Zagorje ob Savi, 28. decembra Kamnik, 30. decembra Tacen pod Šmarno goro, 6. januarja Vič pri Ljubljani.

Skupaj 13 predavanj, katere je vodil društveni tajnik.

b) Tečaji: 16. septembra Tolsti vrh pri Guštanju, 30. septembra Medvode, 7. oktobra Raka pri Krškem, 25. maja Studenci pri Hrastniku, 1. junija Planina pri Rakeku, 9. junija Kamnik, 15. junija Škofja Loka.

Skupaj 7 tečajev. Tečaj v Kamniku je vodil g. profesor Josip Verbič, ostale društveni tajnik.

V območju zveze Celje so se vršila predavanja v sledečih krajih: 11. septembra Središče ob Dravi, 18. septembra Šmartno pri Slovenjgradcu, 25. septembra Hrastnik, 4. maja Kostrivnica pri Rogatecu, 11. maja Breg pri Ptuj, 18. maja Veržej pri Ljutomeru, 18. maja Radenci, 25. maja Šmarje pri Jelšah, 29. maja Sv. Ana v Slov. Gor., 29. maja Sv. Benedikt v Slov. Gor., 1. junija Sv. Marjeta pri Moškanjcih, 15. junija Konjice, 15. junija Čadram, 22. junija Sv. Trojica v Slov. Gor.

Skupaj 14 predavanj, katere je vodil in izvršil g. Ivan Jurančič. Razen teh predavanj so priredile tudi podružnice same več poučnih sestankov. Kakor je

iz pričujočega poročila razvidno, se je v tekočem letu priredilo skoro polovico manj prireditev kakor v prejšnjih letih. Septembra lanskega leta je bil reduciran g. Jurančič. V januarju pa še drugi potovalni učitelj. Oddelek za kmetijstvo ni še do danes, vkljub sistemiziranemu mestu in dovoljenim denarnim sredstvom ničesar ukrenil, da se to mesto zopet zasede ter je kratkomalo vso skrb za potovalni pouk prepustil društvu, ki pa za ta namen ni imelo pa tudi ni dobilo nobenih sredstev na razpolago. Šele v zadnjem času smo dobili od Saveza jugoslovanskih čeb. društev, znesek 10.250 dinarjev, od katere vsote se bo en del porabil za dosedaj prirejene tečaje, ostali znesek je namenjen za prihodnje leto, in sicer se po sklepu zadnje seje širšega odbora priredi začetkom maja tedenski tečaj za podeželske predavatelje.

4. Opazovalne postaje.

Vseh opazovalnih postaj je 21, ki so popolnoma opremljene. Oskrbujejo jih gg.:

Ljubljana — Josip Verbič, Vič pri Ljubljani — Janko Babnik, Moste pri Ljubljani — Josip Stojkovič, Krtina pri Dobu — Ivan Šmajdek, Zgornji Tuhinj — Julij Mayer, Škofja Loka — Matej Vidmar, Gor. Logatec — Gustav Kordon, Cerknica — Fran Bečaj, Struge pri Dobropoljah — Janez Meglen, Novomesto — Josip Veles, Rožnidol pri Semiču — Anton Polič, Sv. Peter pri Mariboru — Franjo Kirar, Orehovavas pri Mariboru — Janez Rudolf, Božnica pri Žalcu — Andrej Pikel, Sv. Lovrenc na Pohorju — Mat. Millenoth, Sv. Duh na Ostrem vrhu — Jakob Gradišnik, Veržej pri Ljutomeru — Ivan Snoj, Javorje — Josip Klopčič, Vrhnika — Valentin Košmrl, Sv. Gregor pri Ortneku — Jože Adamič.

S poslovanjem so prenehale opazovalnice v Litiji, Polhovem Gradcu, Forminu in Ostrici nad Dravogradom.

Na novo se je ustanovila opazovalnica v Žužemberku, ki jo bo vodil g. Ivan Kržišnik.

Voditelj postaj in glavni poročevalec je g. profesor Verbič. Dolžnost občnega zbora je, da izreče gospodom opazovalcem za njih tiho in požrtvovalno delo najiskrenejšo zahvalo.

5. Čebelarska zadruga.

Na zadnjem občnem zboru se je sklenilo, da naj se čimpreje oživotvori »Čebelarska nabavljalna in prodajna zadruga«. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki je priredil pravila, na to pa prepustil vso zadevo odboru. Večina članov pripravljalnega odobra je bila mnenja, naj se brez vsakih nadaljnjih predpriprav skliče ustanovni občni zbor zadruge. Društveni odbor je bil mnenja, da brez točnih predpriprav ni mogoče ustvariti nič dobrega in stalnega. Najprej je treba dognati koliko čebelarjev je za zadrugo ter koliko deležev se bo podpisalo. Vsled tega je v 3. številki »Čebelarja« izšel poziv za podpisovanje pristopnih izjav. Pristop k zadrugi je javilo 47 članov s 148 deleži po 100 Din.

Poleg že navedenih priprav so člani načelstva proučevali mednarodni trg. Amerikanci so s svojim cenim blagom preplavili ves svet. Cena ameriškega medu znaša v Belgiji 14.50 Din à kg. Nemčija in Avstrija ste postavili visoko zaščitno carino i. s. prva 40 zlatih mark (820 Din) za 100 kg, druga 40 zlatih kron. Iz tega razvidimo, da se bo morala zadruga boriti ne samo z ameriškim blagom, temveč tudi z visoko zaščitno carino.

Vso to situacijo je odbor na raznih sejah načelstva kakor tudi sejah širšega odbora resno proučeval in prišel do zaključka, da je čas za ustanovitev zadruge zelo neugoden. Zelo bi ga pa veselilo, ako bi se zadruga vkljub vsemu pod vodstvom večje roke ustanovila. Samo ob sebi je umevno, da bo društvo v skla-

du s svojim gmotnim stanjem zadrugo vsestransko podpiralo.

Kakor je iz gorenjega poročila razvidno, obstoja nevarnost, da bo cena medu padla pod ceno sladkorja. Da se temu izognemo, bo treba uvoz medu iz sosednjih držav omejiti s primerno zaščitno carino, domači konsum pa s primerno reklamo povečati. Zato se je na zadnji seji širšega odbora sklenilo predlagati občnemu zboru, da naj izvoli odsek, ki bo to propagando vodil.

6. Blagovni oddelek.

O delu blagovnega oddelka bo poročal vodja oddelka društveni blagajnik g. ravnatelj Ivan Mesar.

7. Knjižnica.

Knjižnica se je v tem letu izpopolnila i. s. imamo v knjižnici 254 vezanih letnikov »Čebelarja« in 145 drugih knjig. Število knjig se je v tem letu pomnožilo za 79.

8. Društveno zemljišče.

Društveno zemljišče se je oddalo za dve leti v najem i. s. znaša najemina 1125 Din letno.

9. Savez.

Savez jugoslovanskih pčelarskih društava priredi v dneh 23.—25. avgusta t. l. 3. kongres jugoslovanskih čebelarjev v Beogradu. Po sklepu zadnje seje širšega odbora pošlje društvo na ta kongres delegata. Z današnjim dnem poteče delovna doba društvenih delegatov v Savezu. Vsled tega je treba na današnjem občnem zboru izvoliti 7 delegatov za dobo od 24.—28. leta.

10. Sedanji odbor.

Odbor je imel v poslovnem letu 1923/24 dve seji širšega odbora in 6 sej načelstva. Sestanki načelstva so se vršili po potrebi, redno pa mesečno. V odboru so bili gg.: predsednik prošt Andrej Kallan, podpredsednik Martin Humek, tajnik in upravnik Jože Okorn, blagajnik Ivan Mesar, odborniki pa gg.: Josip

Verbič, Janko Strgar, Janko Babnik, Ivan Šmajdek, Alojzij Peterlin, Viktor Vokač, Černej Ljudevit, Jurančič Ivan in Močnik Peter.

Pregledovalca računov pa gg.: Ivan Hronek in Franc Petrovec.

Debata o tajniškem poročilu.

Čebelarska zadruga.

G. Žnideršič pozove občni zbor naj mu pove pomisleke, ki so za in proti zadruzi. Debate so se udeležili gg.: Ribič, Šmajdek, Verbič, Babnik, Žnideršič, Bukovec in Okorn. Vspeh debate je bil, da se je jasno pokazalo, da prilike za zadruzo še niso dozorele, pač pa se je sklenilo, da naj odbor imenuje odsek, ki bo vodil propagando in reklamo za prodajo medu. Tajnikovo poročilo se je odobrilo.

B. Blagajnikovo poročilo.

(Glej stra 34.—36.!)

Razprava o blagajnikovem poročilu.

Blagovni oddelek.

Gospod Udovč se pritožuje radi cene rešetke. G. blagajnik mu pojasni, da je naša rešetka težja in boljše kakovosti, nego ona, ki se dobiva v trgovinah, kajti društvo naroča predmete iz specialnih tovarn. Zaradi tega je nemogoče, da bi društvo prvovrstno blago prodajalo po isti ceni, kakor se dobi slabše blago v trgovinah.

Vsak čebelar si lahko nabavi potrebščine kjerkoli hoče, osobito še v slučaju, ako so cene drugje nižje, kakor v blagovnem oddelku. Blagajnikovo poročilo se odobri.

Pregled računov.

Tajnik prečita poročilo preglednika računov g. Ivana Hroneka, da je dne 17. julija t. l. pregledal račune in zaključke društva, jih našel v redu, zato predlaga, da se da odboru absolutorij.

Volitev odbora.

Volilo se je po listkih in sicer je bil izvoljen predsednikom g. stolni prošt Andrej Kalan, za podpredsednika pa g.

viš. sadj. nadzornik M. Humek. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg. Josip Verbič, Ljubljana; Janko Strgar, čebelarstvo Bitnje; Janko Babnik, uradnik Vič; Ivan Šmajdek, učitelj Krtina; Alojzij Peterlin, nadučitelj Kočevje; Ivan Mesar, ravnatelj Ljubljana; Viktor Vokač, trgovec Ljubljana; Jože Okorn, učitelj Ljubljana; Ljudevit Černej, šolski nadzornik Celje; Ivan Jurančič, učitelj Sv. Andraž; Peter Močnik, nadučitelj Guštanj; Ivo Verbič, uradnik Ljubljana.

Namestnika: Ivan Elsner, ravnatelj Ljubljana; Adolf Arko, ravnatelj Ljubljana.

Pregledovalca računov: Emil Flere, uradnik Ljubljana; Petrovec Franc, računovodja Ljubljana.

Slučajnosti.

Članarina ostane. Podvzame se sladkorna akcija za cenejši sladkor. G. Ivo Verbič prosi naj se v bodoče predloži občnemu zboru proračun za bodoče poslovno leto. Sprejeto. G. Žontar poroča o težavah pri eksportu živih čebel. G. Žontarja se naprosi naj vpošlje pismo poročilo, da se zadeva ob priliki kongresa v Beogradu lahko reši. Gospod Ivo Verbič poroča o pašnih razmerah na ljubljanskem polju in se pritožuje nad vrhniškimi velečebelarji, ki so pripeljali okrog 1200 A.-Ž. panjev na ljubljansko polje na ajdovo pašo in sicer kar po 200—300 panjev na en prostor. Ker se tudi drugi čebelarji pritožujejo kako brezvestno se ravna pri izrabljanju pasišč, se sklene, da naj se napravi pašni kataster in razmere, v kolikor je to mogoče uredijo, kajti odpomoč je nujno potrebna. G. Bukovec poroča, da se vrši prihodnje leto svetovna razstava na Dunaju, katere se udeleži tudi Savez s kolekcijo medu. Da bo zbirka tem lepša, pozove navzoče delegate, naj delajo na to, da se bo tudi iz Slovenije poslalo čim več vzorcev.

Ker se nikdo ne oglasi k besedi, zaključijo ob 13. uri g. predsednik občni zbor.

Računski zaključek upravnega oddelka za I. polletje 1924.

D o h o d k i		S t r o š k i	
Din	P	Din	P
Za članarino	58.859	Za tiskarske stroške in klišee Slov. Čebelarja . . .	46.698
Za subvencijo vlade in druge podpore . . .	2.961	Za stroške upravnega oddelka . . .	3.416
Za predujem vlade	5.851	Za nagrade . . .	12.966
Za oglase v Slov. čebelarju . . .	1.545	Za knjižnico . . .	4.636
Za znake in izkaznice . . .	133	Za potnike . . .	1.330
Za Savez . . .	500	Za davek na zemljišče, prist. nadomestek in oglase	234
Za prodano seme Hubam detelje . . .	157	Za opazovalne postaje . . .	800
Za obresti . . .	25	Za podpore . . .	1.200
Za čebelarski dom . . .	25	Za razne podrobnosti . . .	110
Za najemščino zemljišča . . .	1.125	Za stroške poštnih hranilnice . . .	202
Za prispevek blagonega oddelka . . .	411		
	71.594		71.594
	75		75

Računski zaključek blagovnega oddelka za I. polletje 1924.

D o h o d k i		S t r o š k i	
Din	P	Din	P
Za gotovino konec l. 1923 v Pošt. hran., Ljubljana	4.872	Za kupljeno orodje . . .	177.914
Za gotovino konec l. 1923 v Pošt. hran., Dunaj . . .	204	Za najemščino, delo in druge stroške blag. oddelka	28.788
Za gotovino konec l. 1923 v blagajni . . .	16.004	Za popravila inventarja na Viču . . .	416
Za prodano orodje . . .	236.279	Za nazaj prejete kozarce . . .	217
		Za zavarovanje proti požaru . . .	33
		Za prispevek upravnemu oddelku . . .	411
		Za gotovino konec junija 1924. v Pošt. hran., Ljubljana	4.726
		Za gotovino konec junija 1924. v Pošt. hran., Dunaj	204
		Za gotovino konec junija 1924. v blagajni . . .	44.649
	257.361		257.361
	70		70

Oba računska zaključka pregledala in v redu našla.

Ljubljana, dne 17. julija 1924.

I. Hronek l. r., t. č. revizor.

Fr. Petrovc l. r., t. č. revizor.

Bilanca upravnega oddelka.

Aktiva.	D o h o d k i		S t r o š k i		Pasiva.
	Din	p	Din	p	
Vrednost zemljišča	40.000	—	Tiskovni stroški za štev. 7 do 12 Slov. Čebelarja 1924. à Din 37000.—	22.200	—
Vrednost starih letnikov Slov. Čebelarja	2.000	—	Nagrada uredništvu za II. polletje	3.000	—
			Znamke in poštne pristojbine za II. polletje	1.080	—
			Nagrada za ekspedicijo II. polletje	1.200	—
			Nagrada za upravo in tajništvo II. polletje	2.000	—
			Nagrada za opazovalne postaje za celo leto 1924.	2.200	—
			Došla predplačila	2.568	51
			Čisto premoženje	7.751	49
	42.000	—		42.000	—

Bilanca blagovnega oddelka.

Aktiva.	D o h o d k i		S t r o š k i		Pasiva.
	Din	p	Din	p	
Za podrobni izkaz terjatev blagovnega oddelka	29.474	56	Za izkaz pri blagovnem oddelku deponiranega voska	2.695	—
Za inventarni izkaz blagovnega oddelka	102.465	40	53 90/100 kg a Din 50.—	6.250	50
Za gotovino konec junija 1924. v Pošt. hran., Ljubljana	4.726	54	Za podrobni izkaz nepokritih računov blagovnega oddelka	185.075	12
Za gotovino konec junija 1924. v Pošt. hran., na Dunaju	204	57	Čisto premoženje blagovnega oddelka		
Za gotovino v blagajni	44.649	55			
Za vrednost inventarja na Viču	12.500	—			
	194.020	62		194.020	62

Bilancio in zaključek primerjala in našla v popolnem redu.

Ljubljana, dne 1. julija 1924.

I. Hronek l. r., t. č. revizor.

Fr. Petrovc l. r., t. č. revizor.

Gniloba čebelne zalege.

Spisal C. Vaillancourt, izdalo kmetijsko ministrstvo ameriške pokrajine Quebec; maja meseca 1924.

Iz francoščine prevedla L. Merala.

V starejših letnikih »Sloven. Čebelarja« je bilo objavljenih dokaj spisov o boleznih, ki uničuje čebelno zalego in ki ogroža posamezne panje, večkrat pa tudi cele čebelnjake. Imenovali smo doslej to bolezen kratko »gniloba«. Ta izraz pa ni točen, ker zlasti lajika lahko zapelje v zmotno pojmovanje. Ponekod so nazivali bolezen tudi »usmerjenost«, kar je še manj prikladno. Imenujmo torej odslej bolezen, o katerih bo govor v naslednjih sestavkih gniloba čebelne zalege.

Bistvo teh boleznih, njih povzročitelje, razlike, obrambena sredstva in načine zdravljenja so proučili prav natančno šele zadnja leta. Zato ne bo odveč, ako zopet enkrat izpregovorimo malo obširneje in temeljiteje o tem predmetu. To je tembolj potrebno, ker se te bolezni pojavljajo vedno bolj pogosto tudi pri nas in bi bila sveta dolžnost vsakega čebelarja, da bi jih poznal. To ni samo v interesu posameznika, ampak tudi v interesu splošnosti, kajti gniloba čebelne zalege je kužna, nalezljiva bolezen, ki se širi vedno le po krivdi malomarnega in zanikarnega čebelarja.

Letošnje poletje mi je poslalo poljedelsko ministrstvo ameriške pokrajine Quebec brošurico, kjer so bolezni čebelne zalege na kratko in poljudno opisane na podlagi najnovejših raziskavanj in izkušenj. Ker se mi zdi, da je spis primeren tudi za naše razmere, ga podajam skoro v doslovnem prevodu. Izpustil sem samo nekaj malega, kar nima za naše kraje in razmere nikakega pomena.

M. H.

* * *

Uvodni nasveti.

Vsi čebelarji bi morali natančno poznati zdravo in bolno zalego. To znanje

bi jim takoj pripomoglo, da bi razkrili znake bolezni. A žal, da spoznajo bolezen skoro vedno šele tedaj, ko je že zelo napredovala, ko se je treba boriti že z velikimi težkočami in ko imajo že občutne izgube. Zaradi tega marsikdo izgubi pogum in vse skupaj raje opusti. Toda na tak način ne dosežemo ničesar.

Odpravimo najprej panje z nepremakljivim delom, ker taki panji povsod sejejo bolezen. Ti panji sploh mnogo škodujejo čebelarstvu. Praktičen čebelar bo gojil čebele samo v panjih s premakljivim satjem. Po temeljitem raziskavanju se vedno lahko dožene, da je treba iskati vzrok okuženja v sosednjih čebelnjakih s starinskimi panji, ki so že na pol razpadli in kjer ni mogoča nikaka pomoč. Vso nevarnost bolezni spoznajo taki čebelarji šele tedaj, ko se je bolezen razširila že daleč na okrog. Če se pojavi bolezen v drugih čebelnjakih v obližju, je treba prav posebne previdnosti, tudi če je ne najdemo v lastnem čebelnjaku.

Različne vrste gnilobe čebelne zalege.

Razlikujemo tri vrste gnilobe: evropsko gnilobo, ameriško gnilobo in takozvano vrečasto zalego (Sacbrood). Pa ne misliti, da se prva nahaja samo v Evropi, druga pa samo v Ameriki. Obe bolezni se pojavljata pri nas (v Ameriki). Ime evropska gniloba nosi prva le zaradi tega, ker sta dva Angleža Cheshire (izgovori Česšer!) in Chayne (izgovori Čein!) leta 1885. prva našla v mrtvi zalegi »Bacillus Alvei«. Kakih 15 let so mislili, da ta bacil povzroča gnilobo. Dognalo pa se je pozneje, da je pravi vzrok evropske gnilobe čebelne zalege »Bacillus Pluton«. Še pozneje, l. 1894. so pa odkrili v Ameriki neko drugo vrsto gnilobe čebelne zalege, ki so jo označili z imenom ameriška gniloba.

A. Evropska gniloba čebelne zalege.

Evropska gniloba je nalezljiva (kužna) bolezen čebelne zalege, ki jo označu-

je (karakterizira) pojav, da ličinke pomrjejo navadno preden se zapro in da se mrtve čebele ne vlečejo (pomankanje lepljivosti). Natančno je proučil to bolezen doktor White (izgovori Uait) v letih 1902.—1916.

Povzročitelj evropske gnilobe čebelne zalege.

S poizkusom lahko povzročimo evropsko gnilobo tako, da hranimo čebelno družino s sladkorno raztopino, ki ji primešamo posušena in zmleta trupla bolnih ali pa takih ličink, ki so poginile na tej bolezni. Ličinke se s to hrano okužijo, zbole ter odmirajo. Okuženje nastopi včasih lahko tudi dva dni po tem, ko se zalega zapre.

Ličinke morejo živeti še dva dni po okuženju. Če poginejo prej, je to znamenje, da so bile pred okuženjem stare vsaj štiri dni. Ker so ličinke zaprte približno štiri dni pred preobrazbo, lahko pričakujemo, da nastopi smrt pred preobrazbo, kar se v resnici tudi dogaja. Ličinke delavk, matic in trotov so dovzetne za to bolezen, izvzete so samo godne (popolnoma razvite) čebele. To velja za vse pasme kultiviranih čebel. Ker je evropska gniloba čebelne zalege razišrjena po vsej Evropi in Ameriki, sklepamo iz tega, da ni navezana na podnebje ali na kako posebno vrsto čebelne hrane. Vendar pa ima množina hrane in letni čas nekoliko vpliva na potek bolezni.

To bolezen povzroči kal, ki pride s hrano vred v želodec ličinke. Imenuje se, kakor že povedano »*Bacillus Pluton*«. Ta bacil je tako majhen, da bi jih morali postaviti 10.000 drug tik drugega, da bi tvorili dolžino enega centimetra. Nekateri so jajčaste oblike, drugi so kroglasti, povečini so pa podolgasti. Bacil nima trosov. Nahajamo ga vedno v oboleli zalegi, ali pa v mrtvi zalegi, ki je poginila na tej bolezni.

V bolni in mrtvi čebelni zalegi nahajamo še druge kali, ki pa ne povzročajo bolezni. Tako se najde že prej imenovani

»*Bacillus Alvei*«, ki ima obliko prav drobne male palčice. Teh bi bilo treba samo 4000 za dolžino enega centimetra. Ta bacil ima tudi trose. Ako primerjamo »*Bacillus Pluton*« in »*Bacillus Alvei*«, opazimo takoj, da sta zelo različna. Še ena kal, ki jo nahajamo včasih v mrtvi zalegi in ki ne povzroča bolezni, je »*Streptococcus Apis*«. Ima obliko krogle in je zelo podoben bacilu »*Pluton*« po velikosti in obliki. Toda razlikujeta se med seboj bolj nego jablana in hrast, pravi doktor White.

Spoznavanje bolezni (diagnoza).

Sedaj, ko poznamo vzrok bolezni, napravimo o njej še diagnozo, kar mogoče na preprost in jasen način.

1. Velika večina ličink oboli, preden se zapro. Bolezen jih napade, ko so stare tri dni, torej šest dni po tem, ko je matica izlegla jajčece.

2. Ko ličinka odmrje porumeni, namesto da bi bila biserno bela, kakoršna je barva zdravih ličink. Tiste pa, ki poginejo pozneje, porjave.

3. Bolna ličinka izgubi svojo lepo okrogoličnost, neka rumenkastobela tvarina se vidi skozi ozko prozorno proggo, ki se nahaja ob srednjem delu ličinkinega trupla.

4. Ker odneso čebele večino obolele zalege iz celic, so zaprte celice raztresene med praznimi.

5. Zelo malo ličink pogine potem, ko so celice zaprte. V tem slučaju so pokroveci preluknjani.

6. Če se je bolezen že močno razširila, panj zelo opeša.

7. Zdrave ličinke imajo v celicah obliko črke C, ličinke pa, ki so poginile za evropsko gnilobo, malokdaj obdrže to naravno obliko. Tiste, ki odmrjejo mlade, so navadno na vrhu celice, druge starejše pa zavzamejo različne lege na dnu celice. One pa, ki poginejo v zaprtih celicah, imajo vedno podolgasto obliko.

8. Mrtve ličinke navadno niso lepljive, ali pa zelo malo.

9. Mrtve ličinke niso prilepljene na stene celice in se dajo zelo lahko odstraniti. Čebele jih mnogo odnesejo iz panja.

10. Vonj (duh) evropske gnilobe ni tako izrazit kakor ameriške gnilobe. Spominja na drože (kvas).

Ličinke matic, čebel in trotov so vse dovzetne za to bolezen. Izvzete so le godne čebele.

Odkod se vzame ta bolezen? Tega še ne moremo natančno ugotoviti. Vendar lahko trdimo, da so gotovi letni časi in množina hrane po dr. White-u, oni faktorji, ki določajo v gotovi meri potek bolezni v panjih.

Nalezljivost evropske gnilobe čebelne zalege.

Bolne in mrtve ličinke imajo v sebi kali bolezni; čebele odneso iz celice mnogo teh ličink in na ta način razširjajo bolezen. Panji, kjer so bile bolne čebele, niso nevarni za razširjanje bolezni. Tudi se ni bati razširjanja bolezni po cveticah. Če pa postavimo v zdrav panj sat z bolno zalego, je gotovo, da se bo bolezen prenesla tudi na zalego v zdravem panju. (Zakaj avtor nič ne govori o medu in o nevarnosti okuženja po njem, je neumljivo. Op. ured.)

Kako se ubranimo bolezni.

Proučili smo, kolikor nam je naše znanje dopustilo, vzroke evropske gnilobe čebelne zalege in prilike za razširjanje. Sedaj pa poglejmo še, kakšna protisredstva je treba uporabljati.

1. Pregovor, ki pravi: »Bolje ne zboleti, nego ozdraviti«, velja tudi za naš slučaj. Evropska gniloba je bolezen slabičev. Redkokedaj se loti močnih družin in navadno le črnih čebel. (Američani imenujejo črno čebelo čebelno pasmo, ki je razširjena proti severu Evrope zlasti po Nemčiji in Švici. Op. uredn.) Prvo sredstvo torej: Imejmo vedno le močne panje!

2. Da preprečimo razširjanje te bolezni, čebelarimo le v panjih s premakljivim delom. Panji z nepremakljivim sat-

jem so prava ognjišča bolezni in njenega razširjanja, ker navadno ne mislimo pravočasno na bolezen, ko začno hirati posamezni panji, ampak šele tedaj, ko se je bolezen razširila po vsem čebelnjaku. Nasprotno pa je pregledovanje panjev s premakljivim delom lahko in hitro. Če je katera matica pomanjkljiva, jo brž nadomestimo z drugo in imeli bomo vedno močne, zdrave in delavne družine.

3. (Ta točka obravnava italijansko čebelo in njeno odpornost za evropsko gnilobo čebelne zalege, kar pa za naše razmere ne hodi v poštev. Op. uredn.)

4. Založimo plemenjake za zimo z dovoljno zdravo in primerno hrano.

Slednjič pripominjamo še, da se pojavlja evropska gniloba največkrat ob času, ko prvič točimo. Avgusta in septembra meseca so slučaji bolj redki.

(Dalje prihodnjič.)

Prezimovanje v medišču.

Fr. D. Jug.

(Konec.)

Tretji ali četrti dan po prevredbi čebelnega plodišča, pripravim točilo, da iztočim preostalo zalogo medu, to je tiste sate, ki sem jih pri reviziji odločil oziroma zaznamoval. Pri tej priliki je treba tudi dodati tistim panjem, ki so bili pri reviziji zaznamovani, da nimajo zadostne zaloge, v satih odprt med, da ga čebele znosijo v gnezdo. Če bi bilo treba pa nadomestiti primanjkljaj s pitalniki, se mora tudi to storiti sedaj, toda le zvečer. Trdijo, da je bolje iztočiti gozdni med in ga nazaj dati razredčenega s tretjino vode. O tem jaz nimam izkušenj. Komur se zdi potrebno, stori to najlaže tudi tedaj, ko ureja čebele za zimo. Po mojem mnenju ne bi bilo treba vse zaloge medu razredčiti z vodo, ampak samo kaka 2 do 3 kilograme na panj; toliko potrebujejo čebele za dobo, ko ne izletavajo.

Ko točenje končamo, damo vsakemu panju iztočene sate nazaj v plodišče pod

gnezdo, da jih čebele očistijo. Prazno satje ostane od sedaj naprej celo zimo v plodišču. Kar je nepokritega medu po satju, ga znosijo čebele do zime vsega v gnezdo. Pokritega se pa ne lotijo rade pred zimo, pozimi pa ne morejo do njega. Kar torej ostane pokritega medu v plodišču, jim pride prav šele spomladi. Zato je treba poskrbeti, da dobijo čebele v gnezdo vsaj toliko, da zadostuje do marca meseca. Vsa opisana dela se morajo izvršiti do konca septembra. Potem nimamo pri čebelah nobenega opravka, dokler ne nastopi ostra zima, t. j. do srede novembra ali celo do decembra. Minulo leto je nastopil pri nas oster mraz že 5. novembra. Čebelice so se potegnile iz plodišč v gnezda v medišču. Tedaj šele je bil čas panje zadelati in zavarovati pred mrazom. Ako je rešetka čez cel panj, je treba 2/3 tretjini zadelati, ena tretjina (spredaj) pa naj ostane odprta, da laže prihaja zrak iz plodišča v gnezdo. Rešetko zadelamo lahko na dva načina. Ali vložimo odzgoraj deščice ali pa potisnemo med spodnjimi sati in rešetko, kos lepenke, ki je tako širok kakor panj, dolg pa 32 cm, tako da ne zakrije vse rešetke. Lepenka mora biti močna vsaj 3 mm, da se ne krivi. Poskusil sem pokrivati rešetko z deščicami od zgoraj. To pa ni tako praktično, ker moram rešetko vleči iz panja in zopet nazaj potiskati. S tem pa čebele, bolj ali manj razburim, kar v tem času ni dobro. Če pa podtaknem med rešetko in sati lepenko, je to storjeno hitro in lahko brez vsakega razburjanja. Kdor pa ima rešetke samo spredaj, zadaj pa desko, temu pa ne bo treba pozimi nič rešetke zadelovati. Ko je rešetka zadelana, zaklopim še okence, zadaj vložim nekaj časopisnega papirja na mrežice in slamnico ter vratca zaprem. Nazadnje zadelam še špranje med panji ob straneh in položim zgoraj vrh gornjega sklada panjev kako odejo. Zunaj pa privzdignem brade, ki jih pa ne pri-

slonim trdo do stene, da ne zapirajo preveč zraka, spodnja žrela pa pustim popolnoma odprta. Sedaj pa zaprem čebelnjak in križ božji nad čebelicami! Začele so se zanje velike počitnice. Kdor bi jih količkaj motil, bi se zelo pregrešil nad njimi.

Pri nas, ki smo na odprtem polju v višini 484 m nad morjem, so se lansko leto začele te počitnice že takoj v začetku novembra in so trajale nepretrgano do svečnice, torej cele tri mesece. Ves ta čas nisem čebelnjaka niti odprl, ker nisem imel pri čebelah drugega opravila, nego da sem sneg zmetal izpred čebelnjaka in na vsakih 8 dni z gosjim peresom očistil žrela.

Proti koncu januarja mesca me je pa le začelo skrbeti kaj bo, ker zima nič ne odneha. Dne 24. januarja odprem čebelnjak, zlezem počasi noter in začnem odpirati po vrsti panjeve vratca. Uho nastavim na slamnico in poslušam. Vse mirno. S prstom potrkam na vratca. Čebele se zbudijo, a se takoj zopet pomirijo. Povsod enaka slika. Ko pa pridem do št. 12., zaslišim šumenje. Poslušam dalje, a šumenje se ne poleže. Temu panju pa nekaj manjka. Drugi dan pridem zopet poslušat. Povsod mir, samo pri št. 12. šumenje, ki se nič ne poleže. Sedaj pa nič več odlašanja. Treba je nekaj ukreniti. Mislil sem, da je griža. Hitro slamnico preč. Spodnje okence odstranim ter srednji sat od spodaj potegnem iz plodišča. Na koncu sata čepijo čebelice. Potegnem še drugi in tretji sat, da lahko pogledam v panj pod gnezdo. O griži ni bilo nobenega znaka. Pod rešetko čepi kupček čebel. Odstranim še od zornega okenca papir in vidim, da se čebele za okencem gibljejo. Takoj uganem, kaj je. Matica je začela zgodaj zalegati in čebelicam manjka vode. Kaj storiti? Hitro grem v kuhinjo po lonček vrele vode in jo postavim v plodišče na tla. Lonček odkrijem, da se prazen prostor razgreje. Panj pa

med tem zaprem ter stopim po drugi lonček. V njega denem žlico medu in nekoliko tople vode, da se med raztopi. Nato dolijem še mlačne vode, ter to vodo vbrizgavam v en prazen sat blizu vrha v sprednjem voglu. Sat z vodo postavim v sredino plodišča pod gnezdo in postavim nazaj še ona dva sata, ki sem ju prej vzel ven. Panj zadela in zaprem. Kar bo, pa bo. Drugi dan grem zopet poslušat in gled čuda! Panj je bil miren, kakor drugi. Čebelice so dobile vodo, pa so se pomirile.

Dne 3. in 4. februarja pa je prišel po dobi treh mesecev počitka dan vstajenja. Solnce je prigravelo in nekoliko je bilo južno. Čebele so se začele vsipavati iz panjev, da je bilo veselje. Naenkrat je bil ves sneg okoli čebelnjaka rumeno pikast. Drugi dan pa je bil še nekoliko lepši. Ta dan pa je bil zame prvi dan dela v čebelnjaku. Ob 10. uri sem že začel z revizijo, kar po vrsti od enega panja do drugega. Odprem prvi panj. Odmaknem slamnico in spodnje okence, zgornjega pustim zadelanega s papirjem. Poleg panja položim kozico za satje. Iz panja potegnem najprej izpod rešetka lepenko ter zložim satje iz plodišča na kozico. Na dnu panja je bilo posejanih za eno pest mrtvic. Na to vzamem v roko perotnico in pometem vse s panjevega dna. Nestrpno pričakujem, kaj bo od zgoraj v gnezdu. Iztaknem z roko žebliček, katerega imam vtaknjena v stransko steno za okencem pod rešetko, na katerega se rešetka nasloni, kadar je okence odstranjeno. Rešetko pritisnem z obema rokama navzdol in jo potegnem iz panja. Mislil sem si: Bog ve, koliko mrtvic se bode vsulo z rešetke, a glej čudo, kakih 10 do 15 jih je bilo na rešetki in nič drugega, drobtinice so že prej padle skozi rešetko na lepenko. Na to odstranim še zgornje okence. Spoznam da je vse v redu. Postavim okence nazaj. Rešetko osnažim voska in jo potisnem na-

zaj, ravno tako kakor je bila prej. Prazno satje s plodišča, ki je stalo na kozici, zložim zopet v panj. Lepenke pa ne denem več nazaj, ker sem pričakoval, da bo zima odnehala. Nazadnje zaprem še okence in zadela, kakor je bilo prej. Pri vseh drugih panjih sem storil prav tako, kakor pri prvem. In pri vseh je bila slika skoraj enaka: Dobro stanje. V panjih št. 3, 4, 9, 10 in 12 so že matice pridno zalegale. To se je poznalo po živahnem gibanju čebel v gnezdu. Ta prvi ogled se je izvršil hitro, temeljito, brez vsakega razburjenja čebel v gnezdu.

Pričakoval sem, da se bo vreme obrnilo na boljše, a prišlo je drugače. Že drugi dan po ogledu se je zima poostrila in začel se je za čebelice novi počitek. Zima je trajala dalje. 10. dan po reviziji me je pa le začelo skrbeti kaj bo. Matice zalegajo. Čebele nimajo vode. Takoj mi pride na misel, da lahko pomagam. Vzamem deset literski lonec, denem v njega $\frac{3}{4}$ kg ajdovega medu. Prilijem nekoliko vroče vode, da se med raztopi. Nato nalijem poln lonec čiste vode in hajd v čebelnjak z njim. Pripravim veliko sklado in ročno brizgalko. Nato odprem panj, odstranim slamnico in spodnje okence ter poiščem star in slab prazen sat, ga položim na sklado in z brizgalko vbrizgnem v njega z obeh strani vode, pa le bolj po gorenjem delu. Sat privzdignem, ga odcedim v sklado ter ga postavim v sredino plodišča pod gnezdo. Panj zadela in ga zaprem. Tako sem naredil z vsemi drugimi. Vsakemu sem dal približno $\frac{3}{4}$ l vode. Čebel nisem s tem prav nič razburil, ker v gnezdu niti občutile niso, da spodaj nekaj šarim. Delal sem kolikor mogoče mirno. Tretji dan grem pogledat panje in prepričal sem se o povoljnem uspehu. Panj št. 3, 4, 9, 10 in 12 so prav vso vodo do zadnje kapljice znosili v gnezdo, drugi pa deloma.

Zima je trajala dalje, izletnega dneva nobenega. 26. februarja — 11. dan po

napajanju sem zopet napojil vse panje na prej opisani način. Razen enega so vsi drugi znosili vodo v gnezdo.

Kdor nima brizgalke, si lahko pomaga na ta-le način. Sat naj položi na skledo in vzame tak lonček, ki ima livček ali pa kako primerno ročko. Vodo naj vliwa z viška, da pada v tankem curku na sat, pa gre sproti vsa v celice.

Dne 22. febr. in 1. marca sta bila zopet dva izletna dneva. Na to je pa zopet nastopila ostra in trajna zima, da smo imeli po več dni zaporedoma 12 do 14° C mraza, tako da me je prav skrbelo, ker nisem pri prvi reviziji podtaknil lepenk. Položaj je bil tak, da sploh ni kazalo, da bi hodil blizu, kaj še, da bi bil panje odpiral. Pustil sem vse lepo v miru. Šele 22. marca so se zopet čebelice prikazale, na dan in 23. marca so prinesle prvo obnožino.

Dne 26. marca sem izvršil drugo revizijo. Prepričal sem se, da je povsod vse v redu in da zaradi hudega nazimka niso čebele prav nič trpele. Pri nekaterih panjih so zasedale spodnje satje. Zalego sem pa pregledal samo v enem panju. Bila je na dveh satih deloma pokrita, deloma ne. Dne 26., 27. in 28. marca pa se je začela paša na vresju in na telohu. Ali kaj pomaga, ker je bilo to samo po par ur na dan. Vreme ni bilo ugodno.

Pri letošnjih prvih izletih sem se zopet prepričal, kako potrebno in koristno je vzimati samo močne in enakomerno razvite plemenjake, vse zadostno oskrbljene s hrano in čebelami ter v ugodnem stanovanju.

Iz svoje izkušnje sem posnel sledeče prednosti, ki jih ima prezimovanje v medišču:

1. Čebelar laže vredi zimsko zalogo, če prestavi čebele v medišče. Panji, ki imajo premalo zaloge v plodišču, imajo navadno po vseh satih raztresen med, tako da jim ni mogoče odvzeti nobenega sata,

da bi ga zamenjali z drugim težjim iz medišča ali pa iz kakega drugega panja. Če pa preložimo čebele v medišče, mu lahko pomagamo na ta način, da mu damo v plodišče pod gnezdo sate z medom iz medišča ali pa s kakega drugega panja.

2. Ob slabi jesenski paši znosijo čebele tako malo medu v medišče, da nekaterih satov ni vredno devati v točilo. Ako preložim plemenjak v medišče, mu dam tako na pol zanešeno satje v plodišče pod gnezdo, da izpolnim zimsko zalogo.

3. Če imam plemenjake v plodišču, moram pred zimo vse satje spraviti iz medišča in ga v posebnih shrambah hraniti čez zimo. V nekaterih satih je še obnožina, ki se skisa in spleni. Če pa prestavim plemenjake v medišče, ostane prazno satje v plodišču, kjer ga čebele do trde zime zasedajo in varujejo pred škodljivci. Spomladi pa ga zopet zgodaj zasedejo, preden ga napade večča.

4. Ako imam plemenjake v plodišču, moram imeti medišča dobro zadelana s posebnimi slamnicami. Če pa prezimujem v medišču, odpade vsa ta navlaka.

5. Plemenjaki v plodišču so čez zimo bolj izpostavljeni vremenskim vplivom, mrazu, vetru, vlagi, solnčnim žarkom ter raznim nagajivcem in škodljivcem. Če pa preložim plemenjake v medišče, so mnogo bolj na varnem pred mrazom in pred drugimi kvarnimi zunanji uplivi.

6. Kadar pa čebelam v rani pomladi primanjkuje hrane ali pa vode, se jim veliko laže da v satje, ako so v medišču nego če bi bili v plodišču.

7. Plemenjaki v medišču porabijo čez zimo manj medu nego pa v plodišču. Vzrok je ta, ker so bolj v miru in imajo enakomerno toploto.

8. Ako je plemenjak vzimljen v medišču, ga je spomladi veliko laže

pregledati, ga oceniti in osnažiti brez vsakega vznemirjenja nego v plodišču.

9. V medišču se čebelna družina na pomlad laže množi, ker se širi navzdol v plodišče. Če je pa čez zimo v plodišču, se čebele spomladi nikamor ne morejo širiti, ko napolnijo plodišče in zaradi tega še rajši rojijo.

10. Plemenjake v medišču laže prevešamo. Matica se preloži z enim ali dvema satoma odprte zalege v plodišče. Iz plodišča v medišče pa se preloži eden ali dva prazna sata, pa je prevešanje gotovo.

Brez naslova.

Franjo Vadnal. — Dobova.

Minulo je 15 let, odkar sem pričel čebelariti in mislil sem, da sem skoro popolnoma izurjen v čebeloreji. Zadnja zima pa me je streznila ter v marsičem poučila, kajti poginilo mi je 12 čebelnih družin in 7 družinic z mladimi maticami v prašilnikih. Glavni povod tej nezgodi je bila vsekakor neobičajno dolga zima. Poleg tega pa pomanjkanje hrane, kar sem opazil šele po pregledu mrličev. Druga izdatna paša je bila namreč na pravem kostanju, ki daje poleg strdi prav mnogo obnožine. Deloma z obnožino napolnjene celice so čebele zalile z medom, ter oboje lepo zalepile. S takimi sati založene sem vzimil v dobri veri, da ne bo pomanjkanja. Odslej bom previdnejši. Že koncem julija prenesem po dva, tri sate meda v plodišče, da že tedaj približno vem, koliko bo treba jeseni dodati. S tem tudi omejim preobilno zaleganje, ker je za slabo pašo že itak preveč čebel. Tretji in nič manj tehten vzrok slabega prezimovanja pa je bil, da sem nasedel vednemu zatrjevanju nekaterih čebelarjev, da je bolj naravno, ako prezimujemo čebele v medišču. Rečem pa na tem mestu, da sem to storil prvič in zadnjič. Poleg mnogih napak takega prezimovanja je menda največja ta, da v slučaju take

zime kakor je bila zadnja, ni mogoče čebel pitati. Ko sem uvidel to grdo napako, sem ob prvem lepem vremenu prenesel vse nazaj v plodišče ter zasilno pital. Tako sem rešil še marsikateri panj, ki je umiral. Dvomim zelo, da sem samo jaz prezimovanje v medišču tako drago plačal. Zlate nade, ki sem jih gojil jeseni, so šle vse po vodi. Misleč, da bom spomladi združeval, da bom imel močne čebele v glavni paši, sem moral biti zadovoljen s temi decimiranimi poedinici, ki so mi še ostali.

Poleg gorenjih nadlog se preostale matice zaradi stalno mrzlega in slabega vremena niso upale zalegati. Medtem ko je narava po nastopu lepega vremena pospešila svoj razvoj, tega čebele niso mogle. V glavno pašo so prišle komaj mladice, ki so se učile šele letati. Posledice so bile: majhen donos in nič rojev razun pet narejenih.

Pri odvzemanju medu sem se letos posluževal »Euskola« znanega sredstva za pomirjenje čebel. Pri uporabi tega sredstva ni treba nikake čebelarske kape, ker so čebele res tako mirne, da je veselje. Na desko kamor ometam čebele, denem košček »Euskola«, ki počasi tli. Seveda prenesem preje vse medene sate na kozico, kjer jih nekoliko podkadam, na njihovo mesto pa postavim v medišče prazne rezervne sate. Odveč je pri tem delu vsak drag sipalnik.

V letu 1923. so bile čebele izredno ušive. Slednja matica je imela na sebi krpelje. Tako sem našel na posameznih maticah po 10, 20, 30, na eni celo 60 krpeljev. Vsako matico sem prijel za krila, ter ji z kratko pinceto obral krpelje. Nekaka notranja zadovoljnost me je obhajala vsakokrat, ko sem tako očiščeno matico spustil nazaj v panj.

Ker sem postal v zadnjem času s pisavo malo bolj počasen, če se naj izognem izraza »len«, sem pač pričakal z nekončanim dopisom osme številke ljubega mi »Čebelarja«. Tu najdem zopet članek: »Prezimovanje v medišču.« Odkrito re-

čeno, vesel sem bil članka, ker je v tesni zvezi z mojo nesrečo, pa tudi zato, da si na papirju malo ohladim nevoljo nad samim seboj. Kaj je neki posebnega v tem prezimovanju? Menda le toliko, da se nauče čebele drugod izletavati nego so sicer vajene, spomladi pa obratno. Ali je v medišču morebiti topleje? Ni-li topla odeja nad plodiščem toliko vredna kakor 3 cm debel les, pa še plast mirnega zraka, ki je tudi slab prevodnik toplote? Čemu pod družino tako velik prostor zraka, ventilacija pa nenaravna? In če imamo panje naložene drugega na drugem, je nad vsakim panjem sicer deska, potem pa hladen zrak, ker četudi zamašimo spodnje žrelo, vendar pada skoz gornje žrelo hladen zrak vedno navzdol v plodišče. (Zamašiti bi bili morali gornje žrelo. Op. uredn.) Na vrhnje panje pa je treba naložiti sena ali kaj drugega. In kako je s pitanjem? S to eventualnostjo je treba računati. Kje naj pitam spomladi, ko čebele nočejo iz gnezda, kje jeseni, ako je bilo v plodišču dolgo časa mnogo zalege, potem pa nastalo hladno vreme in ne moremo dodjati dovolj medene zaloge, ker je v vsakem satu nekaj zalege, meda pa ne dosti? Mislim, da je najnaravnejše od zgoraj. Odmakne se zadnja deščica, na špranjo pa položi druga z izrezano odprtino dovolj veliko za pitanje z balonom. Tudi prevešanju od zgoraj navzdol ne pripisujem nobene prednosti. Če prevesim navzgor je preostala zalega z matico na hladnejšem, če pa obratno, pa ohladim zalego, ki sem jo podvesil.

*

Opomba uredništva. Cenjeni čitatelji »Sloven. Čebelarja« imajo tu o prezimovanju v medišču dva članka, ki si ostro nasprotujeta. Iz izvajanj obeh priznanih praktikov si bo vsak izkušen čebelar lahko ustvaril svojo sodbo o tem predmetu. Da bo pa kritika popolna, prosimo g. Vadnala, naj napiše za prihodnjo številko »Sloven. Čebelarja« članek proti prevešanju v medišču. Zlasti naj navede vse neugodnosti in napake

takega prezimovanja, kakor je navedel g. Jug vse resnične in dozdevne prednosti.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

Za julij 1924 velja stara pesem prejšnjih mesecev: preveč dežja. V nekaterih krajih je bila polovica dni deževnih, pa ne zaporednih, ampak porazdeljenih na ves mesec. Manj kakor sedem dni ni deževalo podnevi nikjer.

Vreme je pašo zelo slabilo. Mnogobrojno cvetje po travnikih in pašnikih ni nič izdalo. Pravi kostanj, cvetoč v začetku meseca, je veliko slabejše medil nego druga leta. Hoja bi se bila izvrstno obnesla, ako bi bilo vreme suho. V drugi tretjini je popolnoma prenehala izločevati nektar. V celoti je dala pod Krimom v vsej svoji medeči dobi, to je od konca maja do 10. julija, številni dobre in slabe panje, povprečno po 7—10 kg medu. Če vzamemo, da je bilo tam gotovo 1000 A.-Ž. panjev, lahko izračunamo, kakšno vrednost se je pri slabih razmerah rešila pogube.

Najboljši dan glede donosa je bil 4. julij. Bilo je jasno, toplo, brez vetra in tretji dan po dežju.

Od več čebelarjev sem slišal trditve, da so »hude« čebele mnogo bolj marljive nego druge. Nazor je napačen in treba ga je pobijati z vsemi sredstvi. Jaz sem imel letos tudi par »hudih« panjev in prav nerad sem jih odpiral. Lansko leto so se mi sprašile nekatere matice pod Krimom in prinesle seboj slabo kri. Pri letošnjem točenju hojinega medu sem dognal, da se nahajajo med hudimi panji ravno take razlike v donosu medu kakor med drugimi. Enake izkušnje so mi javili drugi večji čebelarji, katere sem vprašal za mnenje. Varujmo torej lepo svojstvo naše čebele, njeno krotkost in skušajmo dvigniti oziroma zenačiti njeno pridnost s plemensko odbero. Jemljimo roje in zarodke od najpridnejših in najpohlevnejših panjev.

Mesečni pregled za julij 1924.

K r a j (z morskó višino)	Označba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo												
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih dkg	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih					
		1.	2.	3.	1.	2.	3.																	
		mesečni tretjini dkg						pridobil	po- rabil	C°														
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	200	20	—	25	20	10	165	—	100	4	+35	+9	+21	31	11	—	—	—	—	4	11	16	8
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	450	140	100	50	100	100	440	—	150	4	+34	+10	+20	30	14	—	—	—	—	2	4	25	7
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	310	—	145	15	170	165	105	—	90	4	+34	+12	+21	29	15	—	—	—	—	2	12	17	25
Tacen pod Šmarn. goro (314 m)	A.-Ž.	755	5	—	60	65	210	420	—	225	4	+35	+8	+20	5	11	—	—	—	—	6	10	15	18
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	640	—	20	120	265	215	60	—	210	4	+31	+5	+18	2	14	—	—	—	—	1	12	18	13
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	220	30	—	50	110	—	80	—	80	4	+26	+5	+18	29	12	—	—	—	—	7	7	17	1
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	775	360	—	20	175	310	630	—	200	14	+29	+9	+19	27	10	—	—	—	—	5	13	13	13
Javorje (700 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	390	250	10	80	80	125	355	—	120	4	+29	+8	+19	23	9	—	—	—	—	7	14	17	21
Gor. Logatec (486 m)	Amerikano	465	120	—	40	160	160	225	—	125	6	+28	+9	+18	30	19	—	—	—	—	5	7	18	15
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	960	470	35	—	—	140	1325	—	250	4	+28	+11	+20	1	30	9	—	—	—	1	10	20	11
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	290	90	—	200	230	200	—	250	100	9	+32	+13	+22	30	10	—	—	—	—	2	11	18	22
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	785	50	—	245	215	150	275	—	300	6	+31	+5	+18	29	13	—	—	—	—	11	10	16	18
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	240	—	240	—	—	+36	+11	+21	5	12	—	—	—	—	5	3	23	2
Rožni dol p. Semeču (376 m)	A.-Ž.	1100	50	20	460	180	130	400	—	300	4	+35	+10	+17	5	28	7	—	—	—	3	15	13	21
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Orehova vas p. Mariboru	Gerstung	150	—	—	35	45	60	10	—	45	1	+31	+8	+20	1	14	—	—	—	—	7	16	8	16
Sp. Ložnica p. Žalcu (252 m)	A.-Ž.	175	20	55	70	145	160	—	125	65	4	+25	+9	+16	4	12	—	—	—	—	5	16	10	27
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	Sträuli	530	220	—	30	180	190	310	—	130	4	+15	+9	+21	26	14	—	—	—	—	5	8	18	10
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)	dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	A.-Ž.	—	5	—	180	165	200	—	540	5	18	+32	+9	+19	2	31	15	—	—	—	6	14	11	26
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+29	+11	+18	31	14	—	—	—	—	3	19	9	20

Krotkosti čebel pa ne smemo izrabljati v nepotrebne svrhe. Pri skupnem čebelarjenju v podružničnem čebelnjaku pod Krimom sem opazil, da so posamezni čebelarji pregledovali svoje panje dan za dnevom in o opoldanskem času. Šaljivci so krstili njihovo delo z izrazom »premetavanje«. Pogosto »premetavanje« satja med pašo in v prvih popoldanskih urah je škodljivo. Vse čebele donašajoče, zalego krmeče, prašče se mladice in matice zbegamo in preženemo z njihovega naravnega mesta, da prekinejo svoje delovanje ter si tako skratimo uspeh. Če hočemo pri čebelah postavljenih v pašo zabraniti roje, zadočuje navadno, če jih pregledamo vsakih 10 dni.

Iz Vržeja poročajo, da razsaja v Prekmurju gniloba čebelne zalege. Da se bolezen ne more iztrebiti, je kriv tudi ondotni način čebelarjenja. Po več panjev, pogostoma še celo vsi panji s čebelnjakom vred tvorijo nedeljivo in nelečljivo celoto. Temeljita desinfekcija je nemogoča.

V začetku prihodnjega meseca bomo razposlali tiskovine za sestavo glavnega poročila o našem čebelarjenju. Prosim vse g. poročevalce in načelnike posameznih podružnic, da vposlane tiskovine po svojih močeh izpolnijo in z mesečnimi poročili vsaj do 15. oktobra vpošljejo glavnemu poročevalcu ali pa osrednjemu odboru S. Č. D.

VESTI IZ PODRUŽNIC

Kongres jugoslovanskih čebelarjev se je sijajno izvršil dne 24. in 25. avgusta v Beogradu. Udeležilo se ga je čez 150 čebelarjev iz vseh pokrajin naše države. Iz Slovenije sta bila razen društvenega tajnika in urednika še dva čebelarja. Iz Jul. Benečije pa štirje slovenski čebelarji med njimi g. A. Znidaršič iz Ilirske Bistrice.

Poročilo o kongresu priobčimo v prihodnji številki. Za danes priobčujemo le resolucije, ki jih je kongres soglasno sprejel.

Resolucije sprejete na III. kongresu »Saveza jugosloven. pčelarskih društev« u Beogradu 24. avgusta 1924.

1. Kongres zaključuje, da je širokonizki satnik najprikladnejši za racijonelno čebelarjenje.

2. Kongres je prepričan, da se racijonelno delo pri čebelarjenju najuspešneje vrši, ako so satniki v plodišču in medišču enaki.

3. Skupna mera satnika se za sedaj še ne more določiti, usvojila pa se bo na enem prihodnjih kongresov, potem, ko se bo vsestransko proučila.

4. Ministrstvo za kmetijstvo in vo-

de se zaprosi, da naj v bodočem letu 1925, osnuje v enem naših mest, kjer je vseučilišče: Beogradu, Zagrebu ali Ljubljani državno čebelarsko šolo, da bi tudi pri nas, kakor po vseh drugih državah celega sveta, racijonelno čebelarstvo čimbolje napredovalo v korist narodu in državi.

5. Upravi »Saveza« se naroča, naj začne delovati na to, da se čimpreje oživotvori vse, kar je navedeno v referatu g. J. Jovanovića. (Delovanje »Saveza« v bodočnosti.)

Čebelarska podružnica za Maribor in okolico je priredila svoj četrti letošnji sestanek pri čebelnjaku g. Gselmana, oskrbnika na Racerdvoru, dne 3. avg. ob 8. uri zjutraj. Udeležilo se ga je 24 čebelarjev. Ogledali smo si: 1. navzkrižni panj, ki nam v splošnem ni ugajal, 2. Staudingerjev panj s polovičnimi satniki v medišču, 3. Gerstungovec brez medišča. Bil je dobro obljuden, a čebele so bile napram naši vedoželjnosti precej brezobzirne, zato smo se raje vsedli pod košato lipo. Tu nam je predsednik v glavnem obrazložil, kako izkoristiti ajdovo pašo. Predvsem treba močnih družin, zato združujmo slabiče, pregledjmo izrojence, drujce, deviške roje

in pevce; vsaka brezmatična družina se pridruži panju, ki je v redu. Po raznih tozadevnih pripombah posameznih čebelarjev sproži starejši zelo vnet čebelar željo, naj bi se podružnica izrekla za enega izmed pregledanih panjev. On sam priporoča svoje Dunajčane (dvojake). V njih še ni opazoval griže, plodišče se da dobro zožiti, čebele baje bolje prezimijo na stoječem, nego pa na ležečem satovju. V tem oziru pa so bila mnenja različna. Popolnoma upravičena je pa njegova želja po enotni meri, da ne bo imel vsak čebelar v eni vasi drugo mero, ki izključi medsebojno pomoč. Določitev enotne mere pa se mora prepustiti čebelarskemu kongresu. Peti naš sestanek se določi za 7. september — v slučaju slabega vremena za 8. sept. — ob pol 15. uri (pol treh) pri g. Živku na Pobrežju.

Iz Vojnika. V nedeljo 10. avg. t. l. je priredila tuk. podružnica čebelarskega društva čebelarski shod, na katerem je predaval učitelj g. Miloš Levstik iz Celja o vzrokih letošnje čebelarske nezgode. Jako zanimivemu in poučnemu govoru je prav pazljivo sledilo mnogobrojno občinstvo. Po predavanju je bil ogled bližnjih čebelnjakov. Predavatelju najiskrenejša zahvala!

Na zborovanju je bil tudi razgovor o sadni razstavi, katero priredi tuk. podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v nedeljo dne 5. oktobra, ker je letos v tuk. okolici obilo sadja. Priprave za razstavo so že v teku in se interesenti opozarjajo na to. Prijavilo se je dosedaj že okoli 30 razstavljalcev. Pri razstavi bo tudi poseben čebelarski oddelek.

Št. Pavel v Savinjski dolini. Kljub slabemu vremenu se je zbralo v nedeljo dne 3. avgusta popoldne precejšnje število čebelarjev naše Savinjske čebelarske podružnice pri posestniku in čebelarju Janezu Rezarju p. d. Jozefu v Dolenjivasi pri Št. Pavlu. Ker je ostrašilo vreme tudi našega običajnega poročevalca g. Piklna, je prevzel poročilo načelnik sam ter poročal najprej o vzrokih letošnjih čebelarskih nezgod, ki so pobrale mnogim čebelarjem skoraj vse čebele, t. j. o griži, ki jo je povzročila deloma dolga zima, ponajveč pa smrekova in jelova strd. Kadar tedaj pazen čebelar zapazi, da prinašajo njegove ljubljenske tak med, naj ga hiti kar sproti izmetavat; kajti kadar je že vsaj deloma pokrit, je tudi že prepozno. Čebelarji — v bližini smrekovih in jelovih gozdov — bodite tedaj vedno pazljivi ter točite spomladi, če je količkaj v mediščih!

Priporočal je nadalje vsaj delno pomladansko prevešanje in ne vedno samo nastavljanje satnic v medišča. Nadalje kako ozdravljamo trotarje, ki imajo neoplojeno ali prestaro matico ali pa trotovko in kakšna je razlika med obema. Kako je zato pregledovati izrojence in druge glede matice in kako je hitro pomagati, če se matica ni oplodila z dostavljanjem še ne pokrite zalege, ali z jajčki ali z vcepljenjem matičnih celic; skratka, kako je vedno treba skrbno paziti, da ne bo imel čebelar brez matičnih panjev — sicer bo imel po ajdovi paši ropanje, da si bo segal v lase.

Nazadnje je poročevalec pokazal trotarja z grbasto zalego ter odgovarjal še na razna vprašanja.

Dolenjčan.

DROBIŽ

Ajdina paša na Ljubljanskem polju. V zadnjem članku pod zgornjim naslovom se je vrinila v četrti odstavek tiskovna napaka, da stoji pri »Urbančku« po 900 ali več panjev. Glasiti bi se moralo, da stoji ondi po 400 ali več panjev.

Gos. poročevalec iz Viča poroča, da ima tamkajšna podružnica sedaj 540 A.-Ž. panjev in 10 kranjčičev in ne 180 velikih in 70 malih panjev, kakor je bilo pomotoma navedeno v članku.

Če se je število panjev tudi v drugih občinah v tej izmeri dvignilo, je opisani kos Ljubljanskega polja po navedeni meri

ob ajdini paši premajhen za domače in okoliške čebelarje.

Kljub temu sem mnenja, da se v potrebi tudi čebelarjem iz drugih krajev dovoli uvoz čebel, toda izvrši naj se le v prijateljskem sporazumu z ljubljansko podružnico, ki naj po dogovoru z domačimi čebelarji odkazuje stojišča. Gotovo bomo imeli potem od paše večjo korist, nego v slučaju, da se bo še naprej breznačelno in brez načrta vozilo v pašo.

Letos je vzela podružnica zadevo prepozno v roke in nastale so največje zme-

de v škodo čebelarjev. Pri »Urbančku« stoji zopet 400 panjev čebel. Domači čebelarji so morali zaradi tega odpeljati svoje čebele v Vodice.

Pa vsak začetek je težak, tako tudi ta. Trdno sem prepričan, da članek ni bil napisan samo zato, da bi se preiskusila potrpežljivost papirja, kakor se je nekdo izjavil na letošnjem občnem zboru, ampak da ga bo podružnica tekom časa pri dobri volji, katere ji ne manjka, s potrebnimi izpremembami v korist čebelarjev uveljavila.

Jos. Verbič.

Kako daleč lete čebele? To se ne da natančno določiti. Gledati je na smer izleta. Ako se praše ali izletavajo, da se otrebijo, se to godi le blizu čebelnjaka. Tudi po vodo in obnožino ne lete daleč, največ četrť ali pol ure. Za medom pa lete včasih zelo daleč. Pa tudi tukaj je velika razlika. Barva in duh cvetov jih večkrat zvabi v veliko daljavo, n. pr. na vresje, ako je ugodno vreme in dobro medi. Esparzetó in belo deteljo obiskujejo najraje v okrožju kake pol ure; cvetje sadnega drevja, lipe, akacije in drugih takih dreves pa le v bližnjem krogu. Odločilna je tudi lega, kjer se take rastline nahajajo. Ako medi dosti takih rastlin na odprtem daleč vidnem kraju, lete čebele tudi zelo daleč, ako so pa skrite v senčnatih krajih, jih čebele ne najdejo. Ozirati se je tudi na letni čas. Spomladi in v jeseni ne lete tako daleč kakor po leti. Zelo vpliva tudi vreme. V malo deževnih in oblačnih dneh obiskujejo le prav bližnje cvete.

Med prav dobro zdravilo za razpokane roke. Zmešaj med s svežim, neslanim, surovim maslom ali glicerinom in namaži večkrat s tem mazilom razpokane roke. Prav dobro je, ako to storiš zvečer, predno greš spat in roke oviješ. Zjutraj bodo roke že skoraj zaceljene.

Za čebelarje nekadilce je prav primereno suho črešnjevo listje. To rado gori, dim prav prijetno diši in ne škoduje ne čebelarju ne čebelam.

Čebelne uši ako se le preveč pomnože, lahko napravijo mnogo škode v panju. Kdor pa pridno skrbi, da je dno panja vedno lepo snažno, bo obvaroval svoje čebele te golazni. Najraje se primejo uši matice, ker je vedno v panju, med tem ko čebele stikajo po cvetju si uši tudi otrešajo. Ušivo matico rešimo uši, je dobro, ako košček priostrenega lesa namočimo v med in s tem uši polovimo z matice. Ako pa imajo tudi delavke mnogo uši, položimo na dno panja nekoliko naftalina ali namočimo krpico sukna v trpentinovo olje in jo položimo na dno panja. Zjutraj se vzame krpa ven in tako ponavlja, dokler je kaj uši.

V čast naši kranjci. V »Leipziger-Bienen Ztg.« l. 1911. pripoveduje neki Rosental o naši kranjci v Alpah. On piše: Meseca julija 1909 sem bil nekaj časa v najvišji avstrijski župniji v vasi Gurgel (oetzalske Alpe). Umevno je, da v višini 1927 m ni preveč obraščen svet. Najde se le nekaj nizkih

borovcev. V dolini nekaj trave. V visočini 2500—2800 m se nahajajo pašniki s prav nizko travo; čim višje greš, manj je trave in pri 3000 m tudi trave ni več, ampak samo skalovje in kamnje na to pa sneg in led. Stanoval sem pri g. župniku. Na župnišču je zapisano: »Gostilna pri kuratu«. Na Tirolskem ni nič nenavadnega, da ima župnik gostilno. Seveda je on ne oskrbuje sam, ampak gostilničarska hišna gospodinja. Kam bi pa naj šli turisti, ki obiskujejo te velikane, ko bi ne bilo te naprave? Gurgel pa je prav poznan kraj, kjer se radi oglašajo turisti. Zelo sem se začudil, ko sem videl, da je g. župnik tudi čebelar. Pomislimo, čebele na tej visočini! Na prevrnjenih zabojih je imel pet panjev kranjc. Čebelnjaka ni imel in ga tudi ni potreboval, ker je čebele prezimoval v kleti. To je bilo tudi potrebno, ker je mraza po zimi 15—25 stopinj.

Še bolj sem se pa čudil, ko se je čez nekaj dni g. župnik pripravljaval, da bo točil med. Ker je čebelaril še le dve leti, mu to ni šlo nič kaj izpod rok, zato sem se mu kot star čebelar ponudil, da bi mu pomagal. Izmetala sva skoraj dva centa medu. Povedal mi je pa, da je en dan pred mojim prihodom že iztočil ravno toliko. Med je bil nenavadno svetel, skoraj brez barve, kakor med nabran na detelji. Ta med so Dunajčani prav radi kupovali po 3 krone za en kg.

Vprašal sem, kje nebarejo te kranjice toliko medu? Lazil sem po gorah in opazoval ter si razlagal ta pojav le tako, da morajo neznatne gorske cvetke, ki so pomešane med nizko travo, tako zelo mediti. Vse hvale vredne pa so kranjice, da so s svojo pridnostjo toliko nabrale. O pridnosti te čebele sem se že večkrat prepričal in ne zdi se mi pravično, da jo tako zapostavljamo, našo pa tako hvalimo. — Zraven pridnosti ima pa še eno prav lepo lastnost, s katero našo nemško čebelo močno nadkriljuje, to je namreč krotkost. Naša čebela je včasih silno razdražena in pika tako, da ni mogoče pri nji kaj delati. Vse drugačna je kranjica. Ko sem nekega dne prišel iz hribov v Gurgel, je hotel g. župnik baš ogrebsti roj. Opremljen je bil z vsem mogočim obrambnim sredstvom: mrežo čez obraz, rokavice na rokah itd. Prosil sem ga, naj mi dovoli, da jaz roj ogrebem. Rad mi je dovolil. Kako se je čudil, ko sem to delo opravil brez vseh varnostnih priprav. Silil me je, naj vzamem mrežo in rokavice, pa jaz sem poznal kranjice. Ne ena me ni picila in turisti, ki so gledali to moje delo, se niso mogli dovolj načuditi.

Uredništvo lista pristavlja: Pridnost kranjc je sploh priznana. Da pa pri nas tudi ob dobri paši ž njo niso zadovoljni, je vzrok ta, ker tako rada roji. V visokih planinskih krajih pa, ko je poletje tako kratko, je prisiljena ta nagon omejiti in zato se more ž njo doseči tako lep uspeh.

V »Schweizerische Bienenzeitung« je bila notica, da je začel izhajati v Jugoslaviji nemški čebelarski list »Jugoslavischer Imker«, ki ga urejuje Mathias Walter. Kje izhaja, ni bilo povedano. Nam ni o tem nič znanega.

Cenik čebelarkega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarkega društva za Slovenijo v Ljubljani,
Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 okvirov najnovejšega sestava: kompletan z vsemi pritklinami (s pripravo za prevažanje)	300	—
Isti na 10 okvirjev, najnovejši in najpreciznejši izdelek	325	—
Baloni, za 1 ali 2 litra Din 16— ozir.	24	—
Deska za pritrjevanje satnic	8	—
Euskol zavitek	7	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje) Kadilnik	35	—
Kapa, čebelarska, za odpirati s tkanino s tkanino (navaden)	60	—
—	50	—
Klešče za okvirčke	—	—
Klešče za okvirčke v topli stavbi	42	—
Kolesce za vtiranje žice	28	—
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	40	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5	—
Mreža žična za okenca (pocinkana) à m ²	60	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	120	—
Nož za izpodrezovanje satja	12	—
Nož za odkrivanje satja	15	—
Odvijač za vijake	3	—
Pipe čebelarske	85	—
Pitalnik za A.-Ž. panj Din 10—, iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	180	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju	8	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	18	50
Razstojšča pločevinasta mesto kvačic za 9 ali 10 okvirčkov	2	50
Rešetka matična močna (nemškega fabrikata) za m ²	200	—
Rešetka matična šibkejša	135	—
Rokavice, čebelarske	100	—
Satnice 39 × 23 cm, pr. kg	76	—
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	32	—
Solnčni topilnik	150	—
Spone za rokave I. vrste par	7	—
Iste II. vrste par	6	—
Stiskalnice za umetno satje	900	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12	—
Šablona jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	18	—
Ščetica za ometanje čebel	10	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 × 41 cm,	1100	—
Topilnik s svetilko in žličko za lepljenje satnic Din 48— in	500	—
Topilniki za voščine	100	—
Vilice za odkrivanje satja	38	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski enostranski Din 5—	5	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Žica v klobčiču dkg Din 1—	—	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:		
a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratica à Din 3—	6	—
d) 4 tečaji za bradi à Din —75	3	—
e) mreža za okenca po m ²	60	—
f) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —50	1	—
h) kvačice iz železne žice, kilogram	28	—
i) 1 kljukica za vratica, večja	1	—
j) kos matične rešetke 33 × 25	15	—

Gospodarske knjige:

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Zaidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24'—.

Humek, Praktični sadjar

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vešana Din 120'—.

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvanimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vež' Din 220'—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta priredil M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. Din 30.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal Dr. Fr. Dolšak. Din 40'—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32'—, vešana Din 48'—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. D. 20.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Z 22 slikami in 2 barvanimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12'—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vešana Din 100'—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vešana Din 30'—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vešan Din 30'—.

Zemljepisni atlas

kraljevine S. H. S. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48'—.

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vešan Din 60'—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vešana Din 48'—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30'—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30'—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.